

Tuhaflar Kulübü • Jordi Sierra i Fabra

Resimleyen: Tomás Hijo • Türkçesi: Saliha Nilüfer •

Çocuk Kitaplar • Roman • 136 sayfa • Önerilen sınıflar: 3, 4, 5

KİŞİSEL GELİŞİM • İLETİŞİM • DUYGULAR • SAĞLIK

önyargı • disleksi • korku • bakış açısı • farklılıklar • okul yaşamı • kekemelik • iletişim • güven • empati • dış görünüş • akran zorbalığı • dayanışma • öğrenci kulüpleri

İspanyol edebiyatının çok ödüllü yazarlarından **Jordi Sierra i Fabra**, farklılıkların ve empatinin birleştirici etkisini yürekleri ısıtan bir hikâyeyle resmediyor. Her insanın, biricik yaşamının değerini hatırlatan roman, çocukların kaygılarını yıkıyor, samimi bir değişimin yolunu çiziyor. Farklılıkların sunduğu renkliliğin, insanın kendine gülmeyi öğrenmesinin ve kendisiyle barışmasının gücünü, yalın anlatımıyla duyumsatıyor.

Hugo kekeme, Bernardo disleksilidir. Sınıfın zorbası Vicente, onlara hayatı dar etmektedir. Bir kulüp kurmaya karar veren çocuklar, internette kendileri gibi “tuhaf” ünlüleri keşfederler. Mozart, John Lennon, Scarlet Johansson, Da Vinci, Picasso, Edison, Napolyon, Tom Cruise ve daha nice miyop, kısa boylu ya da kekemedir. Yalnız olmadıklarını anlayan ikili önce pek sevinir. Ancak Tuhaflar Kulübü’nün üyeleri arttıkça işler çığrından çıkmaya, tuhafıklar sorgulanmaya başlanır...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Hugo gibi, bir çocuğun doğuştan kekeme, disleksik, miyop, koca kulak, kısa boylu vb. olması sizce kötü müdür ya da bir kusur mudur? Çevresindekiler neden böyle çocuklarla eğlenir?
- 2- Hugo’nun babasının, “Sen kekeme olduğun biliyorsun hiç değilse. Budala olduğun düşünsene bir de, asıl o fena; herkes seninle alay edecek ama nedenini bilmeyeceksin,” açıklamasına siz de başka örnekler verebilir misiniz? Kendimiz fark etmesek de başkalarının gördüğü ne tür özelliklerimiz olabilir?
- 3- Andrea’nın şiddete baş vuran kişilere ilişkin görüşleri neler? Günlük yaşamımızda ne tür zorbalıklara tanık oluyoruz? Zorbalık yapan kişi sizce kendini nasıl hissediyordur? Siz hiç zorbalığa uğradınız ya da zorbalık yaptınız mı?
- 4- Bernardo ve Hugo internette araştırdıklarında karşısına çıkan “tuhaf” özellikleri olan ünlülerden sizi şaşırtanlar oldu mu? Öğrendiğiniz bu bilgiler sizin o ünlüye olan ilginizi azalttı mı? Benzer biçimde, sevdiğiniz bir arkadaşınızın küçükken kekemelik çektiği, sırtında büyük benleri olduğu, gözleri miyop olduğundan sürekli lens taktığı, şeker hastalığı nedeniyle kendine gizlice insülin yaptığı, ayaklarının çok büyük olduğu gibi daha önce hiç fark etmediğiniz bir özelliğini öğrenseniz arkadaşınızla ilgili ne hissedersiniz? Bu bilgi arkadaşlığınızı nasıl etkiler?
- 5- Hugo’nun, “Biz çıkıp, tuhaf olduğumuzu söyleyerek onları silahsız bırakacağız,” sözünü açıklayın. Tuhaf olduğunu söyleyen birine ne kadar güvenirsiniz? Hugo’nun sınıfında kimler, neden “tuhaf”? Sizde ne gibi “tuhafıklar” var?
- 6- Tuhaflar Kulübü’nü oluşturmak üyelerini nasıl etkiledi? Kulübe girince “tuhafıkları” yok oldu mu? Vincente “tuhaf” değil mi?
- 7- Hugo’nun, Vincente hakkında aklına gelen soruyu, siz çevrenizdeki zorbaları düşünerek nasıl yanıtlarsınız: “Bir çocuğu sınıfın zorbası haline getiren sebep nedir, acaba?”
- 8- Öğrencilerin konuyla ilgili mücadelesi sırasında eğitimcilerin zorbalıklara yaklaşımları nasıl? Davranış ve tutumlarını irdeleyin.
- 9- Sınıfın çoğunluğunun kulübe katılması “tuhafaların” kazandığı anlamına mı geliyor? Hugo’nun, “Dünyada herkesin kendini tuhaf hissetmeye de tuhaf olmaya da hakkı var!” sözünü açıklayın.
- 10- Konuk yazarın zorbalık ve zorbalarla ilgili görüşlerini yorumlayın. Yazar “tuhafıklarını” nasıl aşmış? Sizce yazar okula söyleşiye geldiğinde de “tuhaf” değil mi?

- 11- Vincente'nin kulübe katılma isteğini düşünerek yanıtlayın: Bir gruba ait olmak için neden önemli? Gruptan olmak insanı nasıl hissettiriyor? Sizin parçası olduğunuz bir grup ya da "kulüp" var mı? Böyle bir grup "aile" sayılabilir mi?
- 12- Hugo'nun kişilik özellikleri neler? Sizce arkadaşlarının dediği gibi o bir lider mi? Bir lider ne tür niteliklere sahip olmalıdır?
- 13- Kitabın sonunda yer alan teşekkür yazısını okuduğunuzda yazarla ilgili neler düşündünüz? Okula gelen konuk yazarla kitabın yazarı arasında bir bağlantı kurulabilir mi?
- 14- Bu romanın sizi en çok etkileyen bölümü ya da cümlesi hangisi? Nedenlerinizle birlikte açıklayın.

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Atölye:** Öğrenciler çember biçiminde yerleşsin. Önce "kusursuzluk" kavramı tartışılsın ve ortak bir "kusursuz insan" profili oluşturulmaya çalışılsın. Sonra hep birlikte hayal kurulsun: Dünyada bütün çocuklar, bütün anne babalar ve bütün öğretmenler bu "kusursuz" profile sahip olsaydı neler yaşanırdı? Dünya bugünkü halinden nasıl farklı olurdu? Herkes önce gözlerini kapatıp hayal etsin, sonrasında bir örnekle somutlaştırarak fikrini söylesin. İlk iki aşama tamamlanınca üçüncü aşamada farklılıkların ve çeşitliliğin insanlara ve ilişkilere neler kazandırdığı yine örneklerle tartışılsın.
- **Oyun:** Sınıfça, kendine hiç benzemeyen biriyle arkadaş olma oyunu oynayın. Herkes kendine göre çok farklı özelliklere sahip bir arkadaş hayal etsin. Kişilik özellikleri, fiziki görünümü, saçları, konuşması, sosyal durumu, ailesi kendinden çok farklı bu hayali arkadaşın resmini yapsın. Ona bir isim versin. Herkes arkadaşını diğerleriyle tanıştırsın. Bu oyun sayesinde sınıfın öğrenci sayısı ikiye katlansın.
- **Yarışma:** Önce romandaki önyargı örneklerini sınıfça belirleyin. Bu önyargılı yaklaşımların nereden kaynaklandığını ve önyargıların ilişkilere ve iletişime etkilerini tartışın. İkinci aşamada sınıf 3 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup gerçek yaşamdan en az 3 önyargı örneği belirlesin ve neden yanlış olduğunu açıklasın. Gruplar sırayla örneklerini paylaşınsın. (Örnek: Kilolu insanlar çok yemek yer, kısa boyular basket oynayamaz, kepçe kulaklılar çirkindir...) Sırası geldiği halde örnek söyleyemeyen ve yanlışlığının açıklamasını yapamayan grup yanar, oyun dışı kalır. Sonuçta en çok örnek bulan grup yarışmanın kazananı olur ve daha önce sınıfça hazırlanan "Önyargı Farkındalığı" rozetini takmaya hak kazanır.
- **Canlandırma:** Bu drama çalışması için bir kişi, sınıfa yeni katılan öğrenci rolünü oynamak üzere gönüllü olsun. Topallayarak aksak yürüyen bu yeni öğrenciye karşı, sınıftan bir öğrenci zorba, diğeri empatili, bir başkası şakacı tutum sergilesin. Sınıfın diğer öğrencileri de bu üç tutumdan birini desteklesin. Karşılıklı soru-cevap, atak-savunma vb. diyaloglarla geçen 5-6 dakikalık doğaçlama bir drama sonrasında önce canlandırma yapanlara sonra da "izleyenlere" kendilerini nasıl hissettikleri, karşılarındakine ne hissettirmek istedikleri sorulsun. Aynı drama, yeni katılanın kekeme, siyah tenli, kıvrıkcık saçlı (bonus kafa) vb. olduğu başka durumlar için değişik kişilerle canlandırılınsın; sonrasında karşılıklı olarak yaşanan duygular irdelensin. Her canlandırmayla ilgili, bireysel tepkilere karşı çoğunluğun nasıl bir tavır sergilemesi gerektiği irdelensin. Dramalarda küçük aksesuarlar kullanılabilir.
- **Araştırma:** Disleksi nedir; nasıl anlaşılır? İyileştirme yöntemleri nelerdir? Disleksililerle ilgili önyargılar neler? Disleksilere doğru ve yanlış yaklaşımlar hangileridir? Disleksili bir çocuk ne tür iletişim sorunlarıyla baş etmek zorunda kalır? Bu önemli ve yaygın konuyu sınıfça araştırın. Derlenen bilgiyi, mümkünse velilerin de olduğu bir ortamda paylaşarak tartışın.
- **Tartışma:** Sınıfça akran zorbalığı olgusunu irdelleyin. Akran zorbalığı nedir; hangi davranışlar bu kapsama girer? Zorbalık yalnızca fiziki midir? İnsanlar neden zorbalık yapar? Okullarda akran zorbalığı neden çok yaygın? Ailelerin ve öğretmenlerin sorumlulukları neler? Zorbalara nasıl yaklaşmalı? Zorbalık nasıl önlenir? Zorbalığa aynı biçimde şiddetle karşı koymak zorbalığı sonlandırır mı? Bu konuda yazar romanında hangi ipuçlarını veriyor? Bu çok önemli ve yaygın sorunu etraflıca tartışın.

- **Fotoğraf:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup fotoğrafını çekmek üzere bir nesne, hayvan, yer, insan, doğa unsuru vb. belirlesin. Grubun her üyesi bu belirledikleri “şey”in farklı bir açıdan fotoğrafını çeksın. Örneğin, grup bir çiçeğin fotoğrafını çekecekse üyelerden biri uzaktan karşıdan, diğeri tam üstünden, bir diğeri altından ve yakından, farklı açılardan bakmaya çalışsın. Grupların fotoğrafları izlenirken bakış açılarının o “şey”i nasıl farklılaştırdığı irdelensin. Fotoğraflar gruplanarak “Bakış Açıları” albümünde sergilensin.
- **Afiş:** Öğrenciler ikili gruplar halinde çalışarak romanın en değerli buldukları bir cümlesini ya da romanın temalarıyla ilgili ürettikleri bir sloganı afiş biçiminde düzenlesinler. Kâğıt ve rengin yanı sıra tüy, yün, çakıl, yaprak, karton, iplik, kumaş, kurdele gibi değişik malzemeler kullanılarak hazırlanan bu yaratıcı afişler okulda kolay izlenecek noktalarda sergilensin. “Tuhaflar Kulübü” adını taşıyan bu sergi diğeri sınıflarda kavramlarla ilgili farkındalık yaratsın.